

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 26 czerwca 1883.

112.

Umowa dodatkowa między monarchią austryacko-węgierską a Włochami z dnia 21 grudnia 1882 do traktatu z dnia 27 lutego 1869 (Dz. u. p. Nr. 100), tyczącego się wydawania zbrodniarzów,

we względzie przeprowadzania przez kraje stron rokujących albo ich okrętami osób, które trzecie państwo jednej z nich wydaje.

(Zawarta w Wiedniu dnia 6 grudnia 1882, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowana dnia 22 maja 1883, wzajemne ratyfikacyjne wymieniono dnia 28 maja 1883).

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae,
Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae;
Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;
Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes
Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus ac singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro ac illo Majestatis Suae Regis Italiae conventio additionalis ad illam de reciproca maleficorum extraditione inita et signata est, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohême etc. etc., Roi Apostolique
de Hongrie et

Sa Majesté le Roi d'Italie,
désirant régler d'un commun accord
les conditions de la remise par voie de
transit à travers le territoire de l'une
des Parties contractantes, ou sur ses
bâtiments, des individus livrés a l'autre
partie par un troisième état, ont nommé
à cet effet pour leurs plénipotentiaires,
savoir :

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique
de Hongrie :

Le Sieur Gustave Comte de Kálno^y de Körös-Patak, Chevalier
de l'Ordre Impérial de Léopold; Con-
seiller intime actuel et Chambellan; Son
Ministre de la Maison Impériale et des
affaires étrangères, Major-Général dans
Ses Armées etc. et

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Le Sieur Charles Comte de Robi-
lant, Grand-Croix de l'ordre des Saints
Maurice et Lazare et de la Couronne
d'Italie; Grand-Croix des Ordres de
Saint-Etienne, de Léopold et de Fran-
çois Joseph, Son Ambassadeur extra-
ordinaire et plénipotentiaire etc.

lesquels, après s'être communiqué
leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et
due forme, sont convenus des articles
suivants :

Article I.

L'extradition par voie de transit sur
les territoires ou les bâtiments des par-
ties contractantes sera accordée pour les
mêmes actions punissables ainsi que sur
la production des mêmes documents et
sous les mêmes restrictions et précau-
tions qui aux termes du traité conclu
entre l'Autriche-Hongrie et l'Italie le
27 Février 1869, règlent l'extradition
réciproque.

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki,
Król czeski itd. i Król Apostolski wę-
gierski, tudzież

Najjaśniejszy Król włoski,
pragnąc ułożyć za wspólnem poro-
zumieniem się warunki przeprowadzania
przez kraje lub okrętami jednej ze Stron
rokujących osób, które drugiej Stronie
trzecie mocarstwo wydaje, mianowali do
tego celu Swymi pełnomocnikami a mia-
nowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki,
Król czeski itd. i Król Apostolski wę-
gierski:

JMPana hrabiego Gustawa Kálno-
ky z Körös-Patak, kawalera orderu
Leopolda, Swego rzeczywistego radce
tajnego i szambelana, Swego ministra
cesarskiego domu i spraw zewnętrznych,
generała-majora w armii itd.

Najjaśniejszy Król włoski:

JMPana hrabiego Karola Robi-
lant, kawalera wielkiego krzyża orderu
Maurycego i Lazarza, tudzież korony
włoskiej, kawalera wielkiego krzyża
orderów św. Szczepana, Leopolda i
Franciszka Józefa, Swego nadzwyczaj-
nego i pełnomocnego ambasadora itd.,

którzy, okazawszy sobie nawzajem
swoje pełnomocnictwa i znalazły je
w dobrej i należytej formie, zgodzili się
na następujące artykuły:

Artykuł I.

Pozwalać się będzie na wydawanie
sposobem przeprowadzenia przez obszar
państwa lub okrętami Stron rokujących
za te same czyny karygodne i za złoże-
niem tych samych dokumentów, jakoteż
z temi samemi ograniczeniami, które
ustanowione zostały we względzie wz-
ajemnego wydawania w przepisach Trak-
tatu między monarchią austriacko-wę-
gierską a Włochami z d. 27 lutego 1869.

Le transit ne sera pas accordé :

1° si l'individu appartient par sa nationalité à l'Etat requis;

2° s'il est poursuivi soit pour un délit politique soit pour un fait connexe à un semblable délit;

3° si par rapport à l'infraction qui a motivé la demande de transit, la prescription de la poursuite criminelle ou de la peine est acquise d'après les lois de l'Etat requis.

Il en sera de même si, du chef de cette infraction ou de quelque autre délit les tribunaux de l'Etat requis sont, d'après les lois du pays, appelés à procéder contre l'inculpé ou bien à exécuter une sentence pénale portée contre lui.

Article II.

Sera accordé de même, sous les restrictions prévues par l'article XV du traité d'extradition du 27 Février 1869 le transit (aller et retour) à travers le territoire ou sur les bâtiments de l'une des parties contractantes, des malfaiteurs détenus dans un troisième Etat et dont la confrontation avec l'inculpé est jugée nécessaire dans une instruction pénale ouverte devant les tribunaux de l'autre partie.

Le transit n'aura pas lieu :

1° si l'individu, dont le transport devra s'effectuer, appartient par sa nationalité à l'Etat requis;

2° s'il est poursuivi par les tribunaux de l'Etat de transit à moins que le troisième Etat n'ait consenti à l'extrader en son temps à l'Etat requis;

3° s'il s'agit d'une confrontation dans une cause pénale politique.

Na przeprowadzenie pozwalać się nie będzie:

1. gdy owa osoba jest obywatelem państwa proszonego;

2. gdy jest ścigana za przestępstwo polityczne, albo za czyn będący z niem w związku;

3. gdy według ustaw państwa proszonego nastąpiło przedawnienie co do ścigania sądowo-karnego lub co do na- znaczonej kary za przestępstwo, na którem opiera się żadanie przeprowadzenia.

Będzie również odmówione, gdy Władze państwa proszonego, według ustaw tegoż państwa, mają prawo ścigać sądownic winowajcę lub wykonać wyrok na niego wydany z przyczyny tego samego lub innego przestępstwa.

Artykuł II.

Z zastrzeżeniami, przewidzianymi w artykule XV Traktatu z dnia 27 lutego 1869, tyczącymi się wydawania, pozwalać się będzie na przeprowadzenie (tam i naprzód) przez obszar państwa lub okrętami jednej ze Stron rokującymi, złoczyńców, więzionych w trzecim państwie, gdy potrzebna będzie konfrontacja ich z obwinionym w śledztwie karinem, wytoczonem przed Sądami drugiej Strony.

Na przeprowadzenie pozwalać się nie będzie:

1. gdy osoba, która ma być przeprowadzona, jest obywatelem państwa proszonego;

2. gdy jest ścigana przez Sady państwa, przez które ma być przeprowadzona, chyba, że trzecie państwo przyrzeka wydać ją w swoim czasie państwu proszonemu;

3. gdy chodzi o stawienie do oczu w sprawie karnej politycznej.

Article III.

La demande de transit devra toujours être faite par voie diplomatique.

Article IV.

Le transit aura lieu sous l'escorte d'agents du pays requis. On choisira, autant que possible, la voie la plus courte. Les frais occasionnés par le transport seront à la charge de la partie requérante.

Article V.

La présente Convention additionnelle sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra. Elle sera mise en vigueur dix jours après sa publication dans les formes prescrites par les lois en vigueur dans les territoires des hautes parties contractantes.

Article VI.

La présente Convention aura la même durée que le Traité d'extradition du 27 Février 1869, elle sera censée dénoncée simultanément par le fait de la dénonciation de celui-ci.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait en double expédition à Vienne le 6 Décembre de l'an de grâce mil huit cent quatre-vingt-deux.

(L. S.) Kálnoky m. p.

(L. S.) C. Robilant m. p.

Artykuł III.

Żądanie, tyczace się przeprowadzenia, przesyłać należy zawsze drogą dyplomatyczną.

Artykuł IV.

Przeprowadzonego eskortować będzie straż kraju proszonego. Wybierać się będzie drogę ile możliwości najkrótszą. Koszta przeprowadzenia ponosić będzie państwo proszace.

Artykuł V.

Niniejsza Umowa dodatkowa będzie ratyfikowana a ratyfikacye wymienione zostaną jak można najrychlej w Wiedniu. Nabędzie mocy w dziesięć dni po jej ogłoszeniu, dokonanem zgodnie z ustawami obowiązującymi w krajach Wysokich Stron rokujących.

Artykuł VI.

Umowa niniejsza będzie obowiązywała do tego samego czasu, co Traktat z dnia 27 lutego 1869, tyczacy się wydawania a będzie uważana za wypowiedzianą wtedy, gdy Traktat zostanie wypowiedziany.

W dowód czego Pełnomocnicy Stron obudwu podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej pieczęci swoje herbowe.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 6 grudnia w roku zborwienia 1882.

(L. S.) Kálnoky r. w.

(L. S.) C. Robilant r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo et Regio appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die vigesima secunda mensis Maji anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo tertio, Regnorum Nostrorum trigesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium

Franciscus Eques Riedl a Riedenau m. p.,
c. et r. consiliarius aulicus et ministerialis.

Traktat powyższy, obowiązujący w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 5 czerwca 1883.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

113.

Traktat z dnia 9 lutego 1883,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Włochami, tyczący się wzajemnego zapewnienia prawa ubóstwa.

(Zawarty w Wiedniu dnia 9 lutego 1883; przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany dnia 22 maja 1883;
ratyfikacyjne wymieniono w Wiedniu dnia 28 maja 1883.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;**
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae,
Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae;
Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae,
Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae;
Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes
Habsburgi et Tirolis etc. etc.

¶ Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illo Majestatis Suae, Regis Italiae eo fine, ut beneficium auxilii judicialis nationalibus partium contractantium vicissim praebeatur, conventio die 9 mensis Februarii 1883 Vindobonae inita et signata est, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohême etc. etc., Roi Apostoli-
que de Hongrie et

Sa Majesté le Roi d'Italie,

désirant, d'un commun accord, con-
clure une Convention pour assurer réci-
proquement le bénéfice de l'assistance
judiciaire aux nationaux de l'autre Par-
tie contractante ont nommé à cet effet
pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche,
Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique
de Hongrie:

le Sieur Gustave Comte Kálnoky
de Körös-Patak, Chevalier de l'Ordre
Impérial de Léopold, Conseiller intime
actuel et Chambellan; Son Ministre de
la Maison Impériale et des affaires étran-
gères; Major-Général dans Ses armées
etc. et

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Sieur Charles Comte de Robi-
lant, Grand-Croix de l'Ordre des Saints
Maurice et Lazare et de la Couronne
d'Italie; Grand-Croix des Ordres de
Saint-Etienne, de Léopold et de Fran-
çois Joseph; Son Ambassadeur extra-
ordinaire et plénipotentiaire et Lieute-
nant-Général etc.

lesquels après s'être communiqué
leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et
due forme sont convenus des articles
suivants:

Article 1.

Les Autrichiens et Hongrois en Italie
et les Italiens en Autriche et en Hongrie
jouiront réciproquement du bénéfice
de l'assistance judiciaire comme les na-
tionaux eux-mêmes en se conformant à

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki,
Król czeski itd. i Król Apostolski wę-
gierski, tudzież

Najjaśniejszy Król włoski,

pragnąc za wspólną zgodą zawrzeć
umowę, mającą na celu zapewnienie
wzajemne dobrodziesztwa pomocy sądo-
wej poddanym drugiej ze Stron rokuja-
cych, mianowali do tego celu Swymi
pełnomocnikami a mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki,
Król czeski itd. i Król Apostolski wę-
gierski:

JMPana hrabiego Gustawa Kálno-
ky z Körös-Patak, kawalera orderu
Leopolda, Swego rzeczywistego radce
tajnego i szambelana, ministra cesar-
skiego domu i spraw zewnętrznych,
generała-majora armii cesarskiej itd. a

Najjaśniejszy Król włoski:

JMPana hrabiego Karola Robi-
lant, kawalera wielkiego krzyża orderu
Maurycego i Lazarza, tudzież korony
włoskiej, kawalera wielkiego krzyża
orderów św. Szczepana, Leopolda i
Franciszka Józefa, Swego nadzwyczaj-
nego i pełnomocnego ambasadora i ge-
nerała-porucznika itd.,

którzy, okazawszy sobie wzajemnie
swoje pełnomocnictwa i znalazły się
w dobrej i należytej formie, zgodzili się
na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Obywatele austriaccy i węgierscy
używać będą we Włoszech i nawzajem
obywatele włoscy w Astryi i Węgrzech
dobrodziejstwa prawa ubóstwa w takiej
samej mierze, jak obywatele krajowi,

la loi du pays dans lequel l'assistance sera réclamée.

Article 2.

Dans tous les cas le certificat d'indigence doit être délivré à l'étranger qui demande l'assistance par les autorités de sa résidence habituelle.

Si l'étranger ne réside pas dans le pays où la demande est formée le certificat d'indigence sera légalisé gratuitement par l'Agent diplomatique du pays où le certificat doit être produit.

Lorsque l'étranger réside dans le pays où la demande est formée des renseignements pourront, en outre, être pris auprès des autorités de l'Etat auquel il appartient.

Article 3.

Les Autrichiens et Hongrois admis en Italie et les Italiens admis en Autriche ou en Hongrie au bénéfice de l'assistance judiciaire seront dispensés, de plein droit, de toute caution ou dépôt qui, sous quelque dénomination que ce soit, peut être exigé des étrangers plaidant contre les nationaux par la législation de pays où l'action sera introduite.

Article 4.

La présente Convention est conclue pour cinq années, à partir du jour de l'échange des ratifications.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties contractantes n'aurait notifié, une année avant l'expiration de ce terme, son intention d'en faire cesser les effets la Convention continuera d'être obligatoire encore une année et ainsi de suite d'année en année, à compter du jour où l'une des Parties laura dénoncée.

pod warunkiem zachowywania przepisów ustawowych kraju, w którym do tegoż prawa ubóstwa odwoływać się będą.

Artykuł 2.

We wszystkich przypadkach, świadectwo ubóstwa wydawać mają cudzoziemcowi, odwołującemu się do prawa ubóstwa, Władze jego zwykłego zamieszkania.

Jeżeli cudzoziemiec nie mieszka w kraju, w którym odwołuje się do prawa ubóstwa, świadectwo ubóstwa powinno być bezpłatnie uwierzytelnione przez agenta dyplomatycznego kraju, w którym ma być okazane.

Jeżeli cudzoziemiec mieszka w kraju, w którym odwołuje się do prawa ubóstwa, można zażądać dalszych wyjaśnień od Władz państwa, do którego należy.

Artykuł 3.

Austryacy i Węgrzy, przypuszczeni we Włoszech i Włosi, przypuszczeni w Austryi lub Węgrzech do dobrodziejsztwa prawa ubóstwa, uwalniani będą z mocy prawa od wszelkiej kaucji i zaręki, jakie na mocy prawodawstwa tego kraju, w którym skargę podano, pod jakąkolwiek nazwą pobierane być mogą od cudzoziemców, prawujących się z obywatelami krajowymi.

Artykuł 4.

Umowę niniejszą zawiera się na pięć, licząc od dnia wymiany ratyfikacji.

Gdyby na rok przed upływem tego okresu żadna z Wysokich Stron rokujących nie objawiła zamiaru uchylenia mocy obowiązującej umowy, będzie ona obowiązywała jeszcze przez rok i tak następnie, licząc od dnia, w którym ja jedna z Wysokich Stron wypowie.

Elle sera ratifiée aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait en double expédition à Vienne, le 9 février de l'an de grâce mil huit cent quatre-vingt-trois.

(L. S.) Kálnoky m. p.

(L. S.) C. Robilant m. p.

Traktat niniejszy ratyfikowany będzie jak można najrychlej.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Wysokich Stron rokujących podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęci herbowe.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia 9 lutego roku zbawienia 1883.

(L. S.) Kálnoky r. w.

(L. S.) C. Robilant r. w.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die vigesima secunda mensis Maji anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo tertio, Regnorum Nostrorum trigesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Gustavus Comes Kálnoky m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Eques Riedl a Riedenau m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Traktat powyższy, przez obiedwie Izby Rady państwa zatwierdzony, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 6 czerwca 1883.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

114.

**Dokument koncesyjny z dnia 5 czerwca 1883,
na kolej żelazną parową z Czerniowiec do Nowosielic.**

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki, Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górnego i Dolnego Śląska; Wielki Księże Siedmiogrodzki; Małopolski Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy baron Aleksander Petrino, Henryk Popper, baron Mikołaj Mustaca, Dr. Stefan Stefanowicz i Dr. Jan Zotta podali prośbę o udzielenie im koncesji na wybudowanie i utrzymywanie w ruchu kolei miejscowości z Czerniowiec (Żuczka) do Nowosielic, przeto ze względu na powszechną użyteczność tego przedsiębiorstwa, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesją niniejszą, na zasadzie ustawy o koncesjach na koleję żelazną z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustaw z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) i z dnia 26 grudnia 1882 (Dz. u. p. Nr. 180), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesjonariuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolej żelaznej parowej, która wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym, od pewnego miejsca uprzew. kolei lwowsko-czerniowiecko-jasskiej pod Czerniowcami (Żuczka) na Sadagórę i Bojany do Nowosielic.

§. 2.

Kolei, na którą wydaje się niniejszy dokument koncesyjny, zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępeli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, tyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępeli i opłat pierwszej emisji akcji, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za nadanie koncesji i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego;
- d) uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego, od opłat stępłowych, którym podlegają kupony, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości móc ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Koncesyonaryusze obowiązani są rozpocząć budowę tej kolei miejscowości natychmiast, ukończyć ją najpóźniej w przeciągu roku, licząc od dnia dzisiejszego, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rekojmie dotrzymania powyższego terminu budowy, złożyć mają koncesyonaryusze kaucję w sumie pięćdziesiąt tysięcy (50.000) złotych w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania, kaucja ta uznana być może za przepadła.

Kaucja zwrócona być powinna w ciągu trzydziestu dni po otwarciu ruchu na kolei koncesjonowanej.

§. 4.

Do wybudowania tej kolei koncesjonowanej, nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnog, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takich kolei ze względu na dobro publiczne.

§. 5.

We względzie budowy kolei koncesjonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego i do warunków koncesyjnych, jakie ministerstwo handlu ustanowi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń, które w przyszłości wydane być mogą.

Pod względem ruchu pozwala się odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyzości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które w tej mierze wyda ministerstwo handlu.

§. 6.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo utworzenia za osobnym zezwoleniem Rządu i pod warunkami, które tenże ustanowi, Spółki akcyjnej, która wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryusów.

Wypuszczenie obligacji z prawem pierwoszeństwa jest wzbronione.

Natomiast upoważnia się koncesyonaryusów do wypuszczenia w obieg akcji z prawem pierwoszeństwa, które oprocentowane i umorzone być mają pierwej niż akcje zakładowe, w sumie najwięcej aż do sześciu set tysięcy (600.000) złotych.

Dywidenta, należąca się akcyjom z prawem pierwoszeństwa, zanim akcje zakładowe nabędą prawa do pobierania dywidendy, nie może wynosić więcej nad pięć od stu.

Cały kapitał zakładowy umorzony być ma w obrębie okresu koncesyjnego podług planu podlegającego zatwierdzeniu Rządu.

Statut Spółki, jakoteż formularze na akcje zakładowe i akcje z prawem pierwszeństwa, które mają być wypuszczone, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 7.

Transporty wojskowe przewożone będą muszą po cenach taryfowych zniżonych a to stósownie do postanowień, które tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych na kolei lwowsko-czerniowiecko-jasskiej kiedykolwiek obowiązywać będą.

Postanowienia te stósowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchii, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko, gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także, gdy będą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonariusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez Spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swoimi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyjnych dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowymi względem wygadzania sobie nawzajem swoją służbę w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na koncesyonariuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwe dopełnienie ich na tej kolei jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzanej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami, o czem decydować będzie ministerstwo handlu.

Koncesyonariusze zobowiązują się przy obsadzaniu posad mieć wzglad na wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 8.

Koncesja nadaje się z obrona przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9, lit. b) ustawy o koncesjach na koleję żelazną, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoje.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesji przed upływem przerzecznego czasu, gdy określone w §cie 3cim zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesjach na koleję żelazną a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 9.

Wykonywanie ruchu na koncesjonowanej kolejce miejscowości, obowiązani są koncesyonariusze przekazać na zasadzie umowy, zatwierdzeniu ministerstwa han-

du podlegającej, zarządowi łączacej się z nią austriackiej kolei głównej lwowsko-czerniowiecko-suczawskiej, na pierwsze lat dwadzieścia (20).

Rząd zastrzega sobie, że gdyby powyższa kolej główna przeszła kiedykolwiek pod zarząd państwa lub została przez państwo nabyta, będzie miał prawo objąć także wykonywanie ruchu na kolei koncesyjowanej i utrzymywać go aż do końca okresu koncesyjnego na rachunek koncesyjnych lub Spółki akcyjnej, która zajmie ich miejsce.

Atoli w takim razie ruch utrzymywany być ma pod temi samemi warunkami, które w powyższej umowie, tyczącej się ruchu, zostały ustanowione, lub pod takiemi, któreby nie były dla koncesyjnych mniej korzystne od ustanowionych w tejże umowie.

§. 10.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei koncesyjowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyjnych gotówkę.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty, w ten sposób obliczony, nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od staj umorzenia kapitału zakładowego rzeczywistego, przez Rząd zatwierdzonego, w przeciągu okresu koncesyjnego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

W przyczepiony sposób postąpi się także w tym wypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed upływem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia koncesyjnych, Administracya państwa według własnego wyboru albo płacić im będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim, a to z dołu w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci im jednorazowo sumę, odpowiadającą policalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od staj wymierzonej wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolej wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Kapitał powyższy zapłacony będzie według wyboru Rządu albo gotówką albo obligacyjami dłużu państwa po kursie, jaki będzie na giełdzie wiedeńskiej w przededniu wypłaty.

Suma kapitału zakładowego rzeczywistego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakieś nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolej i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie wolne od ciężarów i używanie kolej, niniejszem koncesyjowanej, ze wszystkimi do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także park wozowy i zapasy ma-

teryałów, jakoteż fundusze obrotowe i zasobowe z kapitału zakładowego utworzone, o ileby te ostatnie za zezwoleniem Rządu nie były całkiem lub częściowo użyte, stósownie do swego przeznaczenia.

§. 11.

Gdy koncesya utraci moc swoję i od tego dnia, w którym to nastąpi, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolej koncesyjowanej i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależności, licząc tu także park wozowy i zapasy materyałów, jakoteż funduszów zasobowych i obrotowych, z kapitału zakładowego utworzonych, o ileby te ostatnie za zezwoleniem Rządu nie były już całkiem lub częściowo użyte, stósownie do swego przeznaczenia (§. 10).

Tak wtedy, gdy koncesya moc swoję straci, jak i w razie odkupienia kolej (§. 10), zatrzymają koncesyjusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobowy i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabycie, do których zbudowania lub nabycia Rząd upoważnił ich z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 12.

Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowa kolej i urządzenie ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale, i zarządzenia, aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub je usunięto.

Ze względu na to, że w myśl §. 10 służy Rządowi prawo odkupienia kolej, koncesyjusze obowiązani są przedstawić Rządowi do zatwierdzenia umowy, tyczącej się budowy i dostaw.

Rząd ma także prawo wydelegowania komisarzy do wglądzania w zarząd, a mianowicie wydelegowania na koszt koncesyjuszy komisarzy, którzy by w sposób, jaki uznają za stósowny, czuwali nad tem, by kolej wybudowana została zgodnie z projektem i umowami.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, ma prawo bywania na posiedzeniach Rady zawiadowczej lub innej reprezentacji, przedstawiającej dyrekcję Spółki, jakoteż na walnych zgromadzeniach, ile razy uzna to za potrzebne i zawieszania wszelkich takich uchwał lub zarządzeń, któreby się ustawom lub statutowi Spółki sprzeciwiały albo były szkodliwe publicznemu dobru.

Za nadzór niniejszem ustanowiony, koncesyjusze nie są obowiązani płacić skarbowi państwa wynagrodzenia.

Również uwalnia się koncesyjuszy od przepisanego w §. 89ym Porządku ruchu kolej z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1, z r. 1852), obowiązku co do zwracania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i akcyzowego, jakoteż od obowiązku dostarczania i utrzymywania bezpłatnie lokali urzędowych.

§. 13.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesji lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegły środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesję jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesji niniejszej, i nadając Spółce prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesją i wszystkimi postanowieniami w niej zawartymi, ścisłe i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszym głównem i rezydencyjnym mieście Wiedniu dnia piątego miesiąca czerwca, w roku zbawienia tysiąc ośmuset osmdziesiątym trzecim, Naszego panowania trzydziestym piątym.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pino r. w.

Dunajewski r. w.

115.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 10 czerwca 1883, tyczące się obrotu powiązków pocztowych z Niemcami i niektórymi innymi krajami zagranicznymi.

W obrocie powiązków pocztowych z Niemcami, Luxemburgiem i Helgolandem, tudzież z Belgią, Danią, Francją, Wielką Brytanią i Irlandią, Holandią, Norwegią, Szwecją i Ameryką północną, nabywają mocy obowiązującej od dnia 1 lipca 1883 następujące postanowienia:

I.

We wszystkich c. k. austriackich i kr. węgierskich zakładach pocztowych, zajmujących się służbą wozową, mogą być przyjmowane posyłki za powiązkiem do Niemiec, Luxemburga i Helgolandu, aż do sumy 75 zł. waluty bankowej i odwrotnie w zakładach pocztowych niemieckich, luxemburskich i helolandzkich do monarchii austriacko-węgierskiej aż do sumy 150 marek niemieckich. Tytułem wydatków na przewóz i kosztów ciężących na posyłkach z Niemiec i z krajów poza niemi leżących, ściągane być mogą nawet większe sumy jako powiązki.

Posyłka może być paka, pakiet oznaczonej lub nieoznaczonej wartości, list zwykły, lub też polecony pakiet pocztą wozową przesyłać się mający. W obrocie pomiędzy monarchią austriacką a Luxemburgiem dozwolone są powiązki pocztowe tylko od pakietów.

Sumy powiązkowe składają się i wypłaca w monarchii austriacko-węgierskiej w walucie bankowej, w Niemczech, Luxemburgu i Helgolandzie w markach.

Pieniądze przelicza się z jednej waluty na drugą, gdy posyłki wchodzą i wychodzą, w austriackich urzędach pocztowych wymienniczych podług kursu waluty bankowej i waluty marek, jaki będzie na giełdzie wiedeńskiej.

II.

Opłata od powiązku pocztowego (prowizja), która pobierana być ma oprócz portoryum pocztowego od posyłki wozowej, wynosi od każdego złotego lub części złotego waluty austriackiej 2 centy, najmniej zaś 6 centów.

Należytość tę można opłacić z góry lub zapłacenie jej przekazać adresatowi, według tego czy posyłkę oddaje się frankowaną czy nie frankowaną.

Za zwrócenie lub posłanie dalej posyłek powiatkowych nie pobiera się powtórnie należytości od powiatku.

III.

Do posyłek powiatkowych, przeznaczonych do Niemiec, Luxemburga i Helgolandu, używać należy adresów przesyłkowych pocztowych, połączonych z przekazem pocztowym na powiatek, które wypełnia się stosownie do wydrukowanego tekstu.

IV.

Posyłkę powiatkową wolno wydać tylko za opłaceniem sumy powiatku, a trzeba ją odesłać napowrót do miejsca oddania najpóźniej w siedm dni po jej nadjeściu do zakładu pocztowego, jeżeli w ciągu tego terminu jej nie wykupiono.

Toż samo rozumie się o posyłkach powiatkowych adresowanych „poste restante“.

Opłata od powiatku cięży na posyłce, a przeto w razie odebrania napowrót posyłający ma ją opłacić.

V.

Posyłki powiatkowe oddawać można równie jak inne posyłki wozowe w obrocie z Niemcami z żądaniem, aby doręczone były przez umyślnego.

VI.

Zresztą pod względem przyjmowania i wydawania posyłek powiatkowych do Niemiec, Luxemburga i Helgolandu przeznaczonych i z tamtą nadchodzących, obowiązują te same przepisy, które tyczą się wewnętrznego obrotu powiatków.

VII.

Począwszy od powyższego dnia, wymieniane będą za pośrednictwem Niemiec także pakiety pocztowe pomiędzy Belgią, Danią, Francją, Wielką Brytanią i Irlandią, Holandią, Norwegią, Szwecją i Ameryką północną a monarchią austriacko-węgierską, pod warunkami w ustępach I aż do IV, tudzież w ustępie VI wzmiękowanemi. Atoli listy powiatkowe dozwolone są tylko w obrocie z Danią, Norwegią i Szwecją.

Do posyłek powiatkowych z krajów rzeczonych przez Niemcy do monarchii austriacko-węgierskiej przechodzących, wygotowywać będzie przekaz pocztowy powiatkowy w zwykły sposób urząd pocztowy wymienniczy niemiecki, dla monarchii austriacko-węgierskiej istniejący, który jednak jako odbiorcę przekazu pocztowego powiatkowego wymieniać będzie graniczno-wschodowy urząd pocztowy niemiecki.

Przekazy pocztowe powiatkowe odnoszące się do posyłek powiatkowych z monarchii austriacko-węgierskiej do krajów rzeczonych, przez Niemcy przechodzących, zachowywane będą w graniczno-wschodowych urzędach pocztowych niemieckich dopóty, dopóki do nich nie nadjejdzie uwiadomienie, że w mieście przeznaczenia posyłki, suma powiatku została złożona. Gdy to nastąpi, przekaz pocztowy powiatkowy ekspedybowany będzie do oddawcy posyłki w monarchii austriacko-węgierskiej.

VIII.

W obrocie powiatków pocztowych z Szwajcarią zatrzymuje się dotyczące postępowanie.

Pino r. w.

116.**Ustawa z dnia 16 czerwca 1883,**

o wyznaczeniu dotacji dodatkowej do rozdziału 29 preliminarza państwa na rok 1883.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

Artykuł I.

Do rozdziału 29 (ministerstwo rolnictwa), tytułu 4 (urzędy do nadzorowania kultury krajobrazu) preliminarza państwa na rok 1883, wyznacza się dotację dodatkową w sumie 32.000 zł.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom skarbu i rolnictwa.

Wiedeń, dnia 16 czerwca 1883.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w. **Ziemialkowski r. w.** **Dunajewski r. w.**

117.**Ustawa z dnia 17 czerwca 1883,**

o ustanowieniu inspektorów przemysłowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Ministra handlu do mianowania w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych potrzebnej ilości inspektorów przemysłowych i naczelnego inspektora przemysłu.

§. 2.

Czynność inspektora przemysłowego rozciąga się zwyczajnie na wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe jednego lub kilku powiatów kraju a Minister handlu może ją każdego czasu w obrębie granic tego kraju rozszerzyć lub skrócić.

Inspektorowie przemysłowi podlegają Władzy administracyjnej krajobrazu, w której obszarze leży jego okrąg urzędowy.

§. 3.

Minister handlu może wyjątkowo polecić inspektorowi przemysłowemu, aby czynności swoje rozciągnął na kraj lub obszar kraju, graniczący z jego okresem urzędowym.

§. 4.

Zastrzega się Ministrowi handlu prawo wyłączenia niektórych gałęzi przemysłu od nadzoru inspektorów przemysłowych tych powiatów, w których znaj-

dują się przedsiębiorstwa owszych gałęzi przemysłu i oddania ich pod nadzór osobnych inspektorów przemysłowych, których czynności rozciągają się mogą na kilka krajów.

§. 5.

Zadanie inspektorów przemysłowych w obec dawców pracy i przyjmujących pracę, polega na przestrzeganiu wykonywania przepisów ustawowych co do:

1. środków i urządzeń, które przedsiębiorcy przemysłowi obowiązani są zaprowadzić dla ochrony życia i zdrowia robotników tak w pracowniach jak i w lokalach mieszkalnych, jeżeli je dają;
2. sposobu zajmowania robotników, czasu pracy codziennej i peryodycznych przerw pracy;
3. utrzymywania spisów robotników, jakoteż istnienia porządków służbowych, wypłaty zarobku i wykazów robotników;
4. przemysłowego wykształcenia młodocianych pomocników.

§. 6.

Inspektor przemysłowy dopomagać ma Władzom przemysłowym jako zanewa nadzorujący, zdający sprawę i doradczy, w wykonywaniu odnośnych przepisów ustawy przemysłowej i może mu być także poruczone wydawanie opinii co do prośb o pozwolenie na otwarcie zakładów przemysłowych lub na poczynienie zmian w zakładach już zatwierdzonych, o ileby tu chodziło o życie i zdrowie robotników.

§. 7.

Celem spełniania zadań swoich, winien przez ciągłe rewidowanie przedsiębiorstw przemysłowych, nad którymi nadzór mu poruczono, wywiadywać się dokładnie o ich stosunkach do jego zakresu działania należących.

§. 8.

Jak tylko więc inspektor przemysłowy wylegitymuje się przedsiębiorcy przemysłowemu lub jego zastępcy okazaniem karty wywodniczej przez naczelnika krajowego wystawionej a która odnawiać trzeba corocznie, dozwolić mu należy wstęp do wszystkich pracowni, jakoteż mieszkań robotników przedsiębiorstwa przemysłowego pod jego nadzorem zostającego, a to każdego czasu, w nocy jednak tylko dopóki trwa praca. Przedsiębiorca przemysłowy lub jego zastępca ma prawo towarzyszyć inspektorowi przemysłowemu podczas inspekcji.

Inspektor przemysłowy mocen jest przesłuchiwać każdą osobę w przedsiębiorstwie przemysłowem zatrudnioną, także przedsiębiorców przemysłowych lub ich zastępców, wszędzie, gdzie tylko prace owego przedsiębiorstwa są w biegu, we względzie spraw, do jego zakresu działania należących, w razie potrzeby bez świadków, jednak ile możliwości bez przerywania biegu pracy.

Przedsiębiorcy przemysłowi lub ich zastępcy obowiązani są okazać inspektorowi przemysłowemu, gdy tego zażąda, dokumenty, tyczące się pozwolenia na otwarcie ich zakładu, jakoteż należące do niego plany i rysunki.

Gdy jedna z osób powyżej wzmiankowanych wzbrania inspektorowi i przemysłowemu wstępu do lokali, które ma obejrzeć, uchyła się od uczynienia zeznań, których on żąda lub innych od tego odwodzi, zeznaje fałszywie lub usiłuje nakłonić innych do fałszywych zeznań, natomiast, gdy przedsiębiorca przemysłowy

lub jego zastępca odmawia okazania dokumentów, tyczących się pozwolenia na otwarcie zakładów, planów lub rysunków, natenczas osoba owa, o ile istota czynu nie wymaga ukarania według ustaw karanych powszechnych, staje się winną i rzekroczenia i Władza przemysłowa karać ją będzie stósownie do przepisów ustawy przemysłowej.

§. 9.

Gdy inspektor przemysłowy spostrzeże, że w jakimś przedsiębiorstwie nie są należycie wykonywane owe przepisy, które należą do jego zakresu działania (§. 5), zażądać ma od przedsiębiorcy przemysłowego, aby niezwłocznie uchylił tego rodzaju bezprawia lub wady a w razie odmowy uczynić winien doniesienie do właściwej Władzy przemysłowej, iżby wytoczyła właściwą czynność urzędową.

§. 10.

Władze przemysłowe uwiadamiać winny niezwłocznie inspektora przemysłowego o zarządzeniach swoich, wydanych w skutek doniesień, poczynionych na zasadzie §fu 9go przez tegoż Inspektora przemysłowego, któremu wolno zanieść w terminie rekursowym sprzeciwienie się decyzjom pierwszej i drugiej instancji, w skutek czego sprawta musi być przełożona do wyższej decyzji.

§. 11.

Gdy zdrowie robotników zdaje się być zagrożone bądź to z przyczyny sposobu, w jaki są zatrudniani, bądź z przyczyny używanej w zakładzie metody fabrykacyjnej, Władza przemysłowa ma prawo przyzwać na wniosek inspektora przemysłowego lekarzy, chemików i innych znawców do wykonania potrzebnych badań a jeżeli wady, których się inspektor przemysłowy domyślał, zostaną stwierdzone, znawców opłacić ma przedsiębiorca przemysłowy.

§. 12.

Inspektorowie przemysłowi spełniając zadanie swoje, winni dokładać starania, aby przez czynność swoją, życzliwie kontrolującą, nietylko osobom, zatrudnianym w przemyśle jako pomocnicy, zapewniły dobrodziejstwa ustawy, lecz aby także przedsiębiorców przemysłowych przez stósowne postępowanie wspierali w czynieniu zadość temu, czego ustawa od nich wymaga, winni ze względem na słuszność pośredniczyć na podstawie swoich wiadomości zawodowych i doświadczeń urzędowych między interesami przedsiębiorców przemysłowych z jednej a pomocników z drugiej strony i pozyskać tak u dawców pracy, jak i u przyjmujących pracę, zaufanie, dające im możliwość przyczyniania się do utrzymania i utorowania dobrych stosunków między obiema stronami.

§. 13.

Inspektorowie przemysłowi przesyłać mają corocznie Ministrowi handlu, za pośrednictwem przełożonej Władzy krajowej, dokładne sprawozdania ze swoich czynności i swoich spostrzeżeń, a w nich podawać także wyjaśnienia co do przygód nieszczęsnych, którym robotnicy przy sprawowaniu swojej służby, ulegli, co do przyczyn tych przygód, jakotż wnioski, tyczące się środków administracyjnych i prawodawczych, które należałoby zaprowadzić już to dla dobra przemysłu, już też dla dobra robotników.

Sprawozdania te przedstawiane być mają corocznie Radzie państwa w odpowiednim obrobieniu.

§. 14.

Inspektorowie przemysłowi mają w ciągu swego urzędowania znaczenie urzędników rządowych i podlegają przepisom istniejącym dla urzędników rządowych w ogólności.

§. 15.

Inspektorem przemysłowym mianowany być może tylko ten, kto jest w odpowiednim stopniu zawodowo wykształcony i biegły w językach, które w owymże okręgu inspecyjnym są używane.

§. 16.

Inspektorów przemysłowych zobowiązać należy przysięgą urzędową do zachowywania w tajemnicy stosunków przemysłu i fabrykacyi, o których się dowiedzą, mianowicie zachowywać winni w najścisłej tajemnicy owe urządzenia techniczne, sposoby postępowania i właściwości fabrykacyi, o których przedsiębiorcy przemysłowi powiedzą im, że są tajemne.

Kto takie urządzenia, sposoby postępowania i wszelkie inne właściwości, w czasie gdy pełni obowiązki inspektora przemysłowego lub po wystąpieniu z tego stosunku służbowego, nie prawnie komu innemu wyjawia lub ogłasza albo je na własną korzyść wyzykuje, staje się winnym przestępstwa i karany być może aresztem od trzech miesięcy aż do dwóch lat, o ileby nie należało zastosować surowszych przepisów powszechniej ustawy karnej.

Postanowienie to nie wyklucza zastosowania przepisów porządkowo-karnych.

§. 17.

Inspektorowi przemysłowemu nie wolno trudnić się żadnym przedsiębiorstwem przemysłowem, czy to fabrycznym czy warsztatowem, ani na własny rachunek ani jako zastępca, lub też mieć jakikolwiek udział w takim przedsiębiorstwie albo pracować w nim jako zawiadowca, mechanik, inżynier itp.

§. 18.

Inspektorom przemysłowym nie wolno przyjmować za swoje urzędowanie żadnego, jakiegobądź rodzaju wynagrodzenia ani od przedsiębiorców przemysłowych ani od pomocników i winni odmawiać przyjęcia gościnności, gdyby im była ofiarowana.

§. 19.

Inspektorów przemysłowych nie wolno obarczać zadaniami obcemi ich zakresowi działania a w szczególności administracyja skarbu nie ma zatrudniać ich w żadnym względzie.

Nie wolno im też przeglądać książek handlowych, wykazów fabrykacyi, korespondencyj itp. przedsiębiorców przemysłowych.

§. 20.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi handlu i Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 17 czerwca 1883.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pino r. w.

118.

**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
19 czerwca 1883,**

tyczące się rozpoczęcia urzęduowania w Sądzie powiatowym Dolno Mszańskim w Galicyi.

Sąd powiatowy Dolno-Mszański, który stosownie do rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23 marca 1883 (Dz. u. p. Nr. 40) będzie utworzony, rozpocząć ma urzęduowanie dnia 1 października 1883.

Prażak r. w.

119.

**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 22 czerwca 1883,
o ustanowieniu odsetek czystego dochodu na podatek grunty po dokonaniu postępowania
reklamacyjnego.**

Celem stanowczego wymierzenia podatku gruntowego ze względu, iż postępowanie reklamacyjne się skończyło, stanowi się na zasadzie §fu 4go artykułu Igo ustawy z dnia 28 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 34), tudzież artykułów I, II i IV ustawy z dnia 7 czerwca 1881 (Dz. u. p. Nr. 49), że w okresie od dnia 1 stycznia 1883 aż do dnia 31 grudnia 1895, we wszystkich królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, odsetki podatkowe wynosić będą $2\frac{1}{10}\%$ od sta czystego dochodu, oznaczonego według uchwał komisyj naczelnej do uregulowania podatku gruntowego.

Dunajewski r. w.